

Παράλληλα, ο Σύνδεσμος προβαίνει σε αναδιοργάνωση, με τη δυνητική θεσμοθέτηση ενός νέου, «δυσδικού», σχήματος διοίκησης. Η καταστατική αυτή αλλαγή-καινοτομία προέβλεπε την ανάδειξη δύο προέδρων: του προέδρου του διοικητικού συμβουλίου και του προέδρου της εκτελεστικής επιτροπής.¹⁰ Έτσι, με το νέο «δυσδικό» σχήμα, πρόεδροι του ΣΕΒ, για τη διετία 1988-1990, αναδείχθηκαν ο Λέων Μελάς (του διοικητικού συμβουλίου) και ο Στέλιος Αργυρός (της εκτελεστικής επιτροπής), ένας από τους νεότερους προέδρους στην ιστορία του Συνδέσμου.¹¹

I.III. 1989: Προς τη συναίνεση...

Εν τω μεταξύ, το 1989 φαίνεται να κλείνει ένας ταραγμένος κύκλος στις σχέσεις ΣΕΒ-κυβέρνησης, γεγονός που αποτυπώνει χαρακτηριστικά ο πρόεδρος της εκτελεστικής επιτροπής του Συνδέσμου, Σ. Αργυρός, δηλώνοντας ότι «η ελληνική οικονομία έχει αρχίσει να αυτονομείται από την πολιτική». Η διαπίστωση αυτή βρίσκεται σε αντίστιξη με εκείνη του τότε προέδρου, Θ. Παπαλεξόπουλου, ο οποίος το 1985 έκρουε τον κώδωνα του κινδύνου για τη βιομηχανία και, ταυτόχρονα, κατέγραφε την ένταση στις σχέσεις με την κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, μιλώντας για «πολιτικοποίηση της οικονομίας».

Ο Σ. Αργυρός, λίγο πριν από τις εκλογές του 1989, τις δεύτερες μέσα στην ίδια χρονιά, αποδίδοντας το πολιτικό και οικονομικό κλίμα, έλεγε: «Στη χώρα μας σήμερα είναι εύλογο να προσδοκούμε το τέλος των έντονων πολιτικών αναμετρήσεων και τη σύγκλιση των πολιτικών δυνάμεων προς μία περίπτωση κοινή αντιμετώπιση των βασικών μακροχρόνιων στόχων της κοινωνίας και της οικονομίας».¹²

Οι πάγιες αρχές της βιομηχανίας

α) Η πίστη στην ιδιωτική πρωτοβουλία, η συνεχής επιβεβαίωση στην πράξη ότι το σύστημα της ελεύθερης οικονομίας και ο υγιής ανταγωνισμός μπορούν καλλίτερα από κάθε άλλο σύστημα να παράγουν αποδοτικά και να κατανείμουν δίκαια τα αγαθά. Ο ΣΕΒ αγωνίστηκε για την απελευθέρωση αυτού του συστήματος, για την εξάλειψη των εμποδίων που έχουν συσσωρεύσει δεκαετίες κρατικού παρεμβατισμού, για τον περιορισμό του μεγέθους και των δραστηριοτήτων του κράτους.

β) Η προσήλωση στην ιδέα του διαλόγου με τους κοινωνικούς εταίρους, μέσα από τον οποίο μπορούν να προκύψουν συγκλίσεις και συναίνεση. Ο διάλογος με την κυβέρνηση ήταν συχνά αποτελεσματικός, παρά τις εγγενείς δυσχέρειες και τα μεγάλα προβλήματα που εξακολουθούν να υπάρχουν. Όσον αφορά στον άλλο κοινωνικό εταίρο, τους εργαζομένους, ο διάλογος απέδωσε καρπούς, όπως φαίνεται με την υπογραφή της Συλλογικής Συμβάσεως Εργασίας, αλλά και από το γεγονός ότι το 1988 περιορίστηκαν αισθητά οι ανοικτές αντιπαραθέσεις και επικράτησε κλίμα εργασιακής ειρήνης, παρά την φορτισμένη πολιτική ατμόσφαιρα.

γ) Η ανάληψη της κοινωνικής ευθύνης απέναντι στο σύνολο. Η ευθύνη αυτή χρωμάτισε τις τοποθετήσεις του ΣΕΒ σε γενικότερα προβλήματα, όπως αυτά του περιβάλλοντος και της παιδείας.

δ) Η βαθειά πίστη ότι όλες οι δραστηριότητες του ΣΕΒ πρέπει να είναι διαφανείς και να απευθύνονται τίμια και ανοικτά στην κοινή γνώμη.

ε) Η βούληση για την στενότερη δυνατή συνεργασία με όλα τα μέλη, η συμμετοχή τους στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και η ενεργοποίησή τους στις δραστηριότητές του».

*Απόσπασμα από την ομιλία του Λέοντα Μελά
στη γενική συνέλευση του ΣΕΒ,
11 Μαΐου 1989*

Στις 13 Δεκεμβρίου 1988, με πρωτοβουλία του Εθνικού Συμβουλίου Εργοδοσίας της Γαλλίας (CNPF), πραγματοποιήθηκε στο Παρίσι συγκέντρωση των προέδρων των βιομηχανικών οργανώσεων-μελών της UNICE. (Αρχείο ΣΕΒ)

Η σύγκλιση αυτή είχε ήδη προκύψει από τις πολιτικές διεργασίες που οδήγησαν στη βραχύβια δικομματική κυβέρνηση, υπό την πρωθυπουργία του Τζαννή Τζαννετάκη, από τον Ιούλιο έως τον Σεπτέμβριο 1989, μία κυβέρνηση η οποία προέκυψε από την πρωτότυπη συνεργασία ΝΔ-Συνασπισμού!

Η δεύτερη εκλογική αναμέτρηση της χρονιάς, τον Νοέμβριο, ανέδειξε την οικουμενική κυβέρνηση, με τη συμμετοχή ΝΔ-ΠΑΣΟΚ-Συνασπισμού, υπό τον διακεκριμένο οικονομολόγο Ξενοφώντα Ζολώτα. Οι αλλαγές αυτές είναι προφανές ότι είχαν αντίκτυπο και στην οικονομία, όπου, όπως διαπίστωνε –και ήλπιζε– ο ΣΕΒ: «υπάρχουν οι προϋποθέσεις για μια σταθερή και υγιή οικονομική πολιτική στο μέλλον, μια πολιτική που θα εξασφαλίζει στην οικονομία σταθερό πλαίσιο λειτουργίας»...¹³

